

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI SVET

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide

Številka: 542-08/14-7/ EPA 257-VII
Ljubljana, 6. 2. 2015

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je, na podlagi 20. člena Poslovnika Državnega sveta (Uradni list RS, št. 70/08, 73/09, 101/10 in 6/14) in drugega odstavka 56. člena Zakona o Državnem svetu (Uradni list RS, št. 100/05 - uradno prečiščeno besedilo, 95/09 – odl. US, 21/13 - ZFDO-F), oblikovala naslednje

M n e n j e

k Predlogu zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D) – skrajšani postopek

Komisija za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide je na 30. seji 5. 2. 2015 obravnavala Predlog zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o zakonski zvezi in družinskih razmerjih (ZZZDR-D), ki ga je po skrajšanem postopku v obravnavo Državnemu zboru predložila skupina poslancev s prvopodpisanim dr. Matejem T. Vatovcem.

Komisija predlog zakona **podpira**.

Kot navajajo predlagatelji zakona, želijo s predlaganimi zakonskimi rešitvami definicijo zakonske zveze razširiti tudi na življenjsko skupnost dveh oseb istega spola, prav tako pa predlagajo pravno izenačitev zunajzakonske skupnosti in dveh istospolnih partnerjev, ki svoje zveze ne potrdita s sklenitvijo zakonske zveze. S tem bo odpravljeno neskladje s 14. členom Ustave RS, ki ga je ugotovilo Ustavno sodišče RS v dveh svojih odločbah. Po ugotovitvah Ustavnega sodišča RS gre pri registrirani istospolni skupnosti ter skupnosti med moškim in žensko za v bistvenem enake dejanske in pravne podlage življenjske skupnosti, pri čemer razlikovanje v pravni ureditvi ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, ampak na spolni usmerjenosti. Predlog zakona pa omogoča tudi priznavanje pravnih posledic življenjski skupnosti dveh oseb istega spola, ki nista sklenili zakonske zveze, vendar ni razlogov, zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna, s tem da se jo izenačuje z izvenzakonsko skupnostjo.

Komisija se je seznanila z mnenjem Vlade RS, ki predlogu zakona ne nasprotuje, saj je na podlagi Normativnega delovnega programa Vlade Republike Slovenije za leto 2015 ter odločb Ustavnega sodišča Republike Slovenije tudi sama že pripravljala spremembe zakonodaje na področju pravic istospolnih partnerskih skupnosti. Vlada RS opozarja le na nomotehnične pomanjkljivosti 5. člena v okviru prehodnih in končnih določb predloga zakona. Komisija je bila ob tem seznanjena, da je

poslanska skupina Združena levica že vložila predloga amandmajev k 5. in 7. členu predloga zakona, ki v skladu z opozorili Vlade Republike Slovenije in Zakonodajno-pravne službe Državnega zbora odpravljata navedene nejasnosti.

Komisija se je seznanila tudi s stališčem nekaterih nevladnih organizacij, ki imajo glede predloga zakona usklajena mnenja, saj v celoti podpirajo predlagane spremembe. Društvo informacijskega centra Legebitra podpira predlagane zakonske spremembe zlasti zato, ker poleg spoštovanja ustavnih načel pomenijo odpravo konkretnih problemov življenjskih skupnosti dveh istospolnih partnerjev (npr. na področju socialne varnosti in zdravstvenega varstva) in so skladne z ureditvami v drugih naprednih evropskih državah. Da gre za sistemsko rešitev številnih težav v življenju istospolnih partnerjev, se strinjajo tudi v Društvu DIH–Enakopravni pod mavrico, nevladna organizacija ŠKUC–LL pa poudarja, da si že 18 let prizadevajo za izenačitev statusa registrirane istospolne partnerske skupnosti z zakonsko zvezo, saj so že 1997 sprožili iniciativo za ureditev te problematike.

Komisija na podlagi navedenega z zadovoljstvom ugotavlja, da glede predloženih rešitev obstaja zadnje čase redko dosežen konsenz med civilno družbo, predlagatelji zakona in Vlado RS, pri čemer tudi sama podpira predlagane zakonske rešitve, ki jih ocenjuje kot tehtne in dobro utemeljene.

S sprejetjem predlaganih zakonskih rešitev se po mnenju komisije sledi načelu enakosti pred zakonom, pri čemer komisija ocenjuje, da je v družbi kot celoti končno nastopil čas, da se odpravijo neskladnosti z Ustavo RS na tem področju.

Po mnenju komisije je treba čim prej omogočiti nediskriminatorno in ustavno nesporno pridobitev in uveljavljanje pravic istospolnim partnerjem, kot je predlagano z novelo zakona. Trenutne težave pri uveljavljanju pravic v okviru življenjskih skupnosti dveh istospolnih partnerjev je namreč možno enačiti s težavami, s katerimi so se soočali številni pari v času pred sprejetjem Zakona o zakonski skupnosti in družinskih razmerjih 1976, ki je izenačil pravice partnerjev v zakonski zvezi in izvenzakonski skupnosti. Če se je uredilo slednje, potem tudi pri tokratnih predlaganih zakonskih spremembah ne bi smeli imeti zadržkov.

Komisija izraža upanje, da bodo predlagane zakonske spremembe čim prej sprejete in uveljavljene, pri tem pa še posebej poudarja, da vsebina in raven razprave o predlaganih rešitvah ter sposobnost širokega družbenega dogovora za ureditev pravic istospolnih partnerjev v veliki meri kažejo na zrelost posamezne družbe.

* * *

Za poročevalko je bila določena članica komisije mag. Darija Kuzmanič Korva.

Sekretarka komisije
Nuša Zupanec, l.r.

Predsednik komisije
mag. Peter Požun, l.r.